

У последње време преко електронских и штампаних медија води се полемика о томе да ли је Србији потребан Међународни монетарни фонд. Могли смо прочитати и следеће: Ивица Дачић – "Моја жеља је да ММФ више не буде у Србији", "Економисти не подржавају Ивицу Дачића", Зоран Попов – "Без ММФ-а развијати домаћу економију", те бих и ја желео да изнесем своје мишљење.

Досадашња искуства постсоцијалистичких држава у реформисању привреде показују да су програми радикалних економских реформи које су примениле програме и политике Вашингтонског консензуса (Вашингтонски консензус су заједнички програм и политике ММФ-а, Светске банке и америчке администрације) доживели неуспех, а да су запажени резултати постигнути тек са одустајањем од тога курса и разрадом сопствених економских програма који, уважавајући светска искуства, првенствено узимају у обзир специфичности сопствене привреде и интересе свога народа (Пољска, Русија), или се од почетка ишло сопственим путем (случај Словеније).

Пољска, (једина од тридесетак земаља са привредом у транзицији чији је бруто друштвени производ 1997. године био већи него 1989. године) после напуштања програма радикалних економских реформи прелази на избалансиран модел тржишних реформи по програму професора Г. Колотко ("Стратегија за Пољску"). Русија 1998. године, тек када је доживела финансијски крах и драстичан пад (и онако ниског стандарда становништва и када су земљи претили огромни социјални и политички потреси са несагледивим последицама, напустила дотадашњи економски курс и одустала од метода шок терапије Вашингтонског консензуса.

Управо земље са привредом у транзицији које су највише критиковале ММФ и СБ. постигле су најбоље резултате, а све су радиле и функционисале независно од политике ММФ-а, на властиту добробит. Све су радиле на различит начин, па зато не постоји јединствена формула. Испоставило се само једно, да ММФ није био у праву.

Добитник Нобелове награде (у економији) Џозеф Стиглиц нам указује на контраст: између транзиције у Русији, како је она замишљена и изведена од стране међународних економских институција, и оне у Кини, осмишљене и спроведене домаћим снагама није могао бити већи: док је у 1990. години бруто домаћи производ (БДП) Кине износио 60% од онога у Русији, до краја исте деценије те вредности су се преокренуле. Русија је у том периоду искусила пораст сиромаштва без преседана, а Кина је доживела невиђени пад сиромаштва.

Три су стуба Вашингтонског консензуса: стабилизација, приватизација и либерализација и за сваку земљу увек исто, без обзира на то да ли се држава и друштво налази у капиталистичком систему или (на пример) у различитим фазама транзиције (земље Источне Европе), без обзира на то што сваки народ говори својим језиком, има своју историју, културу, традицију, обичаје, књижевност, уметност, цркву... и по томе се разликује од народа у некој другој држави.

И увек исто (каже ММФ): стегните данас каиш да вам сутра буде боље, а то сутра је мало сутра, односно никада.

Данас, нема више места за рупе (за стезање) на каишу српске сиротиње!

Економске власти у Србији реформисањем привреде програмом Вашингтонског консензуса не само што су створиле велику незапосленост и слабе могућности запошљавања, него су направиле и огромне спољне дугове које ће генерације морати да отплаћују.

Дакле, после више од десет година од почетка транзиције у Србији имамо велику незапосленост, привреду која посрће у кризи и која је производно и технолошки заостала, инфлацију једну од највећих у Европи и огромне спољне дугове.

Светска економска криза само је убрзала оно што би се свакако догодило и указала је на све промашаје модела транзиције у Србији. Актелним политичарима светска економска криза је дошла као добар изговор, а заправо је јасно да у политикама и програмима Вашингтонског консензуса по којима је вршена транзиција у Србији постоји озбиљна конструкциона грешка и која је указала на велике промашаје транзиције по рецептима ММФ-а.

Сигуран сам да је крајње време и једино решење за добробит Србије и огромног броја осиромашеног народа напуштање неолибералног концепта привредних реформи и мера економске политике, односно програма Вашингтонског консензуса и ангажовање великог броја врхунских стручњака из више области, а који морају бити пре свега стручни, поштени, некорумпирани људи, истинске патриоте који ће волети овај српски народ и који би направили јасну стратегију даљег развоја Србије, односно економски програм Србије, узимајући у обзир специфичности наше привреде и интересе нашег народа, а уважавајући светска искуства.

Србији није потребан ММФ већ стабилна држава

Пише: Милутин Недељковић
петак, 22 јун 2012 07:06

